

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 "
Pe o lună . 2 "

Nrul de Duminică

Pe un an . 4 Cor.
Pentru România și :
America . . 10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA :
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscrise nu se îna-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Adunarea Asociațiunii.

Românii din Arad rar se strâng să serbeze în numele frumosului. Aici, ca ori și unde în dreapta Murășului, sufletul românesc și-a risipit strălucirea în neîntrerupte hărțuiri cu dușmanii. Și vremurile neasemănate de grele nu îngăduiau să ne alegem mijloacele de luptă. Poate, că a fost bine să ne gândim mai întâi la o întărire materială. Dar în goana oarbă după ban, am uitat că mai sunt și alte bogății, — ale sufletului, spre cari trebuie să tindem, dacă vrem să așezăm pe temelii solide cetățuia noastră de apărare. Am uitat, ori — mai bine — nu ne-am dat seama, că luptând pentru limbă și naționalitate, e un păcat să vorbim stricat românește și să nesocotim literatura națională. Așa am ajuns, că azi, mai ales din generația tinăra sunt mulți, cari, dacă știu să se îmbrace cu gust, dacă prin hărnicie și iscusință au știut să adune multă învățătură, dacă se pot înfiora pentru idealuri românești, — nu arareori și gândul și limba lor ne sunt străine...

Adunarea de mâine înseamnă o reculegere. Firește, schimbări de pe o zi pe alta nu se pot aștepta. O societate culturală, la noi, are să înfrunte nenumărate greutăți, înainte de ași limpezi chemarea. Dar pregătirile, ce se fac și interesul, ce se manifestă de astădată pentru serbările Asociațiunii din Arad, ne îndreptățesc să-i atribuim o importanță. E și aceasta o dovadă, că în noi se trezește tot mai poruncitoare, trebuința de a ne înălța peste măruntele preocupări zilnice,

și de a cuprinde în sufletul nostru raze de bucurii nouă.

Adunarea de mâine mai are însă și o altă însemnătate. Un popor număros ca al nostru, nu-și poate îngredi viața în câteva forme. În drumul, pe care îl facem atât de încet, în pornirea curată către idealuri îndrăznețe, ar fi o rătăcire, să ne lăsăm călăuziți de nevăzute mâni străine. Puterea și îndemnul trebuie să fie în noi înșine. Și numai de priceperea noastră depinde, să scoatem și să valorizăm comorile îngropate în adâncuri.

Credem, că Asociațiunea este chemată în primul rând să îndeplinească munca asta de desmărire și grupare a tuturor forțelor într-o singură tabără conștientă. Prin răspândirea unei limbi curate și prin sprijinirea literaturii naționale, cari sunt unicele mijloace de apropiere și de unire în gând și în simțiri, Asociațiunile culturale sunt chiagul vieții noastre românești. Și e datoria fiecărui român cu carte și cu inimă caldă, să se alăture și să ajute prin muncă și contribuiri, la întărirea unor instituții, cari sunt spre folosul tuturor.

Cu aceste cuvinte salutăm adunarea generală a Asociațiunii din Arad.

De mult nu ne-a fost dat nouă, arădnilor, să primim în mijlocul nostru, în semnul păcii și al luminii, atâta lume românească. După anevoioase stăruinți, pe cari le-am făcut pentru de a ne păstra avutul și drepturile moștenite din părinți, va fi o frumoasă mângâiere pentru noi, că vom avea

în fârșit, ca încununare a luptelor grele, și o sărbătoare a sufletului. Căci nu este sărbătoare mai mare și mai adevărată pentru noi, decât ziua în care sărbătorim triumful limbei românești.

Ne ridicăm încă odată cuvântul nostru de îndemn către toți frații : Să-și uite pe o clipită de toate năcazurile, de toate preocupările, de toate dușmăniile, mici și mari. În clipa asta de sărbătoare să nu mai fie între noi neînțelegeri. Să fim cu toții un gând, precum un sânge suntem cu toții.

Numai așa poate să fie frumoasă adunarea, la care ne chiamă Asociațiunea din Arad, în numele limbii și al culturii românești.

Mandatul dela Oravița. Față de dl Gheorghe Pop de Băsești, candidatul partidului nostru, kossuthiștii vor pune în cercul Oravița candidatura lui Brettner Ernő. Deputații români, dnii Lucaciu și Vajda-Voevod au plecat deja în comunele din cerc, să organizeze din vreme lupta pentru menținerea cercului. Mâine, Joi, se va ține la Oravița o consfătuire, la care vor fi reprezentate toate comunele din cerc.

Nădăjduim ca bravii oravițeni să fie la înălțimea, la care s'au dovedit în trecut.

Noul guvern austriac. Primul-ministru austriac Bienerth urmează cu stăruințele sale de a constitui un cabinet care deși nu va fi parlamentar totuși va cuprinde reprezentanții celor mai în-

FOIȚA ZIARULUI «TRIBUNA».

Monumente istorice.

În Arad s'a înființat *întâia* școală normală (preparandie) românească. Monografia, care se va face, din însărcinarea Sinodului eparhial, va trata pe larg și din toate punctele de vedere acest moment însemnat al istoriei naționale românești și centenarul ce se va serba peste trei ani, fără îndoială nu va fi o sărbătoare locală, numai a institutului pedagogico-teologic aradan, ci a tuturor românilor. Pentru că Aradul fusese locular cultural, care și-a revărsat razele sale până departe, la București : de aici a plecat, ca apostol, Moise Nicoară, *mult înaintea lui Gheorghe Lazar*.

Cine s'ar încumeta să tragă la îndoială că în șirul monumentelor istorice se poate înșira și acest institut românesc ?!

În Arad avem o catedrală pompoasă, *întâia* care s'a zidit după despărțirea noastră de sârbi. Avem apoi aici biserica istorică (în suburbiul Cui) împrejmuită ca o cetate, cum sunt și mănăstirile din România.

Trecând pădurea și dând de Murăș, avem în față mănăstirea *Hodoș-Bodrog*, singura pe care am putut-o lua dela sârbi lacomi. De trecutul acestui sfânt locaș dumezeesc se leagă o epocă interesantă a unei părți însemnate a neamului românesc.

În pădurea Aradului zisă Ceala, se văd încă ruinele unei cetăți, care fusese teatrul a multor

evenimente istorice, îndeosebi pe vremea încălcărilor și a ocupațiilor turcești.

Mergând dela Arad spre Podgorie, trecem pe lângă cele cinci movile dela *Glogovaț*, morminte a celor căzuți în luptă cu tatarii. La *Covăsânt* dăm de o ruină (turn) de pe vremea turcilor. La *Șiria* în vârful dealului, de unde ai privire peste toată Câmpia, sunt ruinele cetății în care puternicul rege Matei, vlăstar din celebra familie română a Corvinilor, a ținut arestat pe resvrătitul său unchiu Szilágyi. În sat, în ograda unui țaran român, Ursu, dacă mi aduc bine aminte, sunt ruinele (înalte și p'o-destul de mare întindere) unei abații, sub turci mecat și în altă parte, între vii, spre Gașca, alte ruini.

D'aici, în trei pătrări de oră ajungem cu trenul la *Boroș-Ineu* (lenopolea) odinioară sediul mitropolitului Sava Brancovici. Cetatea s'acum e în bună stare... Câte oșliri, compuse din români, n'au apărut împotriva și a turcilor și a nemților, apărând Ardealul, care p'atunci până aici se întindea !

Iar mergând d'aici în sus, pe Crișul-alb cotind în stânga, în valea Deznei, dăm de ruinele cetății *Dezna*. Urmând mersul Crișului, la *Tebea* dăm de bisericuța și movila cu gorunul lui Horea sub care-și doarme somnul de veci fostul rege al munților, Avram Iancu.

Mergând în sus pe Murăș, la depărtare d'o oră de Arad găsim ruinele cetății *Șoimoș*, sus pe un deal care domină întreaga vale, iar peste drum, cum se zice, e Lipova, unde odinioară a fost cetate vestită, pe vremea turcilor reședința pașei, precum locuit-au acolo și vlădici (sârbi).

Cutreierând astfel comitatele locuite de români, nu este unul singur fără vre-un loc ori monument istoric... În Oradia este biserica românească gr. or. *cu luna*, modesta casă consistorială, dar în care multe fapte istorice s'au pus la cale, apoi splendidul palat episcopesc (gr. cat.) și institutul de creștere și instrucție ridicat «tinerimei române» de împăratul Leopold II. În apropiere într'un sat mic și sărac, pe vremurile de restriște (când calvinii ne persecutau în chip sălbatic și mai târziu când eră vai ș'amar de cine refuza să treacă la unire) aici se retrăsese căpetenia bisericeii dreptmăritoare răsăritene din aceste părți... Doar ascunzișul pădurii îi mai garanta viața și sfintele odăjdii prin scorburile copacilor le ascundea.

Ce n'ar ști apoi să ne povestească turnul lui Pinteia din părțile Băii-Mari și atâtea alte monumente ce întâlnim în cale, ori încotro umblăm printre români.

Adevărat că cetățile aproape toate erau stăpânite de oligarhii *maghiari*, dar nu se poate închipui ca evenimentele petrecute să nu fi avut vre-o legătură cu masa poporului din jurul cetăților ; de fapt a și avut.

S'a scris însă atât de puțin, ba aproape nimic, despre toate aceste monumente. Și nici nu mai putem scrie așa cum ne vorbesc documentele și cum e în graiul poporului, căci ne înhață — procurorul.

Stăpânirea ungurească actuală și-a pus în gând să facă o istorie *ad-hoc*, potrivită tendințelor sale panmaghiare. În școli nu mai există azi manual în care să se pomenească măcar de viața ce am

semnate partide. Ziarul »Narodny Listy« din Praga publică chiar o listă ministerială care cuprinde alături de dl Bienerth pe Hårdtl (interne) Dr. Schreiner (ministru național, german) Zaczek (ministru naț. ceh), Abrahamowitz (ministru polon), vor mai intra probabil încă baronul Call din partidul polon la finanțe, contele Stürgkh, creștin-social, la culte.

In jurul proiectului de recruți. Președintele camerei, d-nul Justh a declarat ieri, că Vineri va întrerupe discuția proiectului de impozite și că pe Sâmbătă va fixa discuția proiectului de recruți. Partidul kossuthist, la vestea aceasta a ținut aseară o ședință furtunoasă, în cursul căreia majoritatea partidului s'a declarat de repetite ori contra proiectului. Ceeace a îndemnat însă pe deputații kossuthiști să protesteze nu mai e îndârjirea împotriva armatei și casei domnitoare, ci grija de soarta mandatelor, căci s'a svonit cu toată pozitivitatea că Majestatea Sa va disolva camera imediat după votarea proiectului de recruți, — dacă în chestiunea băncii negocierile dintre guvernul ungar și cel austriac vor continua să fie zadarnice. Ingrijorarea kossuthiștilor însă n'a ajuns să primejduiască criza cu o nouă agravare, căci ministrul Apponyi i-a avertizat, încă la timp, să nu atragă asupra partidului prin purtarea lor nesocotită neîncrederea «unor anumiți factori constituționali influenți», ci să voteze în bună rânduială proiectul de recruți, cum li-se și șade unor curuți domestici ce sunt.

Andrássy pe culoare. De-o vreme încoace incinta camerei își pierde din ce în ce însemnătatea, coborând pe planul al doilea, pe când culoarele se afirmă tot mai mult ca cel dintâiu for, de unde bărbații providențiali ai Ungariei lansează lumii declarațiile lor asupra situației și unde se țin firele complicațiilor politice din prezent și

duș-o pe aceste plaiuri, d'atâtea veacuri. Par'că nici n'am fi trăit și n'am trăi nici azi aici. Ba acum de curând un învățător român (din Bihor) a fost scos din școală și lăsat pe dru nuri pentru că inspectorul școlar găsisse la dânsul o istorie biblică, în care orașul Caransebeș era tipărit pe românește iar nu cu K unguresc... Asta-i agitație!

Să rîzi, dacă n'ar fi atât de tristă și revoltătoare această prigonire a cărții românești.

Le-am scris toate acestea, pentru că învățații din Comisia Monumentelor istorice și din Comisia istorică înființată de neobositul ministru Spiru Haret, să vadă câte n'ar fi și pela noi vrednice de atențiunea lor...

Căci dacă dintr'un singur centru ca Aradul, în câteva ore se pot străbate atâtea locuri istorice, e lesne de închipuit, câte nu sunt prin alte părți, unde viața românească a fost mai bogată și a avut un contact des cu însuși viața de stat din principate.

Russu Șirianu.

H A Z.

La doctor.

— Domnule doctor, ce să fac? Mă dor picioarele. Abia pot să umblu...

— De ce nu-ți cumperi un automobil?

La barbir.

Tinerul: Să iei seamă la ras. Aici am un buboiu. Să nu-l tai!

Barbirul: De ce ții așa de mult la buboiul ăsta?

viitor. Acesta e forul unde cu osebire ministrul Andrássy «scelează zilnic prin declarațiile sale de providențial bărbat de stat. Astfel și ieri, puternicul ministru, a ținut să alimenteze cu o nouă declarație, de epocală însemnătate, flacăra senzațiilor politice.

Un grup de deputați discutau asupra sorților de înjghebare a viitoarelor partide parlamentare. Andrássy, intrând în cercul lor și dimerindu-se asupra divergențelor, a ținut să facă următoarea revelație:

Tot răul vine — a zis el — din pricina că vă certați cu toată lumea: cu casa domnitoare, cu Austria, cu naționalitățile, cu croații, cu jidanii, cu muncitorii, cu toți.

Departe de noi, să cercăm în aceste cuvinte o întârziată pocăire, dar încreștăm aceste cuvinte ca fiind atât de caracteristice pentru mentalitatea bărbaților politici maghiari, mai ales când ele sunt rostite de omul care cu o teroare nemaipomenită stăpânește deja de trei ani.

Inmormântarea lui P. S. Aurelian.

Ieri după amiază, la ora 2 jum. s'a făcut înmormântarea regretatului P. S. Aurelian, președinte al Senatului și fost prim-ministru.

La locuința defunctului, din str. Luminei 22, se reunise încă dela ora 1 toate notabilitățile lumii politice, ale clerului, magistraturei, armatei, comerțului și elitei.

Corpul defunctului era așezat pe un impozant catafalc într-o cameră literalmente plină de flori și de coroane, printre cari s'a remarcat acelea ale M. S. Regelui și A. S. R. Principelui Ferdinand.

Camera mortuară era în adevăr prea mică pentru ca să poată încăpea pe toți aceia cari veniseră să aducă un ultim omagiu aceluia care a fost P. S. Aurelian, așa că cea mai mare parte din asistență au fost nevoiți să stea în curte și pe trotuarele din preajma casei mortuare.

S'au remarcat în această mare de capete pe d-nii miniștrii Ion I. C. Brătianu, președintele consiliului, Sp. Haret, V. G. Morțun, general Averescu, Anton Carp, Toma Stelian, Al. Djuvara.

Dl Emil Costinescu n'a putut participa, fiind suferind.

La ora 2 și jumătate sosește A. S. R. principele Ferdinand înconjurat de Curțile regală și princiară.

Serviciul divin începe.

Oficiază arhiereul Nifon, înconjurat de înaltul cler.

Apoi d-nul Ion I. C. Brătianu, prim-ministru, vădit emoționat, rostește o cuvântare.

După d-nul Brătianu, ia cuvântul d-nul general Budișteanu, vice președinte al Senatului; apoi d-nii Ferekide, președintele Camerei, Gr. Toculescu, din partea Academiei române și la sfârșit d-nul Tr. Djuvara, din partea Ateneului, ambii relevând în termeni elogioși meritele defunctului ca om de știință, profesor și patriot.

După sfârșitul cuvântărilor, cortegiul se formează în ordinea anunțată, parcurgând în mijlocul unei mulțimi imense stradele până la cimitirul Bellu, unde d-nii Flor Pomponiu și S. P. Radian au ținut câte o cuvântare.

Apoi sicriul fu scoborât în cavoul familiei.

Pe tot parcursul până la cimitir, felinarele erau aprinse și cernite.

Din Sinaia.

— Relație specială. —

Festivitatea Unirei Principatelor.

Ziua de 24 Ianuarie s'a serbat aci cu mare solemnitate, — la 9 ore, dimineața s'a oficiat cu mare pompă un Te-Deum la care a luat parte pe lângă reprezentanții autorităților locale, toți elevii școalelor Carmen-Sylva și Principesa Maria împreună cu domnii profesori cum și toate societățile din localitate. După Te-Deum s'a format un cortegiu: sergenții polițieniști cu comandantul lor și sub-comisarii în uniforme de paradă; soborul mănăstiresc compus din toți călugării și preoții sfintei mănăstiri din Sinaia, școala Principesa Maria cu drapelul ei, școala Carmen-Sylva de asemeni cu drapel, autoritățile comunei cu întreg consiliul comunal, »Liga culturală« (secția Sinaia), Cercul Comerțanților, societatea Vârful cu dor, societatea Catolică de cântări, Gesangverein, societatea Izraelită, toate cu drapelele în frunte, astfel orânduindu-se cortegiul, urmat de tot poporul sinăian, căci toate lucrările și toate magazinele au fost închise astăzi, a pornit spre cătunul Izvor, până la școala Principesa Maria, în partea opusă a Sinăii. În dreptul pieței centrale, în dreptul străzii V. A. Urechia și în fața fabricilor dlui Em. Costinescu s'a încins vesel Hora Unirei, poporul era entuziasmat la culme și dispoziția sărbătorească era unanimă, ajunși la școală, au urmat cuvântări în cari s'a vorbit cu multă căldură despre ziua Unirei Principatelor. La orele 3 după amiază a avut loc o impunătoare serbare școlară, în sala Coloseului Opler, la care a asistat peste cinci-sute persoane, serbare cu caracter pur național, cu un program bogat și interesant, reprezentări alegorice, cântări și declamări, în cari copiii, au excelat ca adevărați artiști, grație viului interes și deosebitei conștiințozități a dlor instructori locali, dnii Gh. Dem. Mugur, simpaticul nostru colaborator și dl Gh. Stănescu, directorul școlii Carmen-Sylva. Serbarea a luat sfârșit la orele 6 1/2 când toți s'au împrăștiat impresionați adânc de frumoasa serbare școlară; la orele 7 1/2 s'a făcut retragere cu torțe și lampioane în mijlocul unei animații neobișnuite în Sinaia pașnică și liniștită.

La orele 8 a avut loc un mare banchet oficial, oferit de primăria orașului Sinaia în saloanele hotelului Bulevard, iar seara au fost două baluri populare, unul în sala Coloseului Opler, celalalt în sala Voinea, ambele foarte reușite, dată fiind marea afluență și entuziasmul nedescris ce a domnit în toată Sinaia cu prilejul împlinirii a 50 de ani dela Unirea Principatelor, dată memorabilă în mintea întregii suflări românești. Serbările din localitate au fost aranjate de primăria orașului Sinaia, pe comptul său și pentru comemorarea zilei s'a și decis o schimbare în nomenclatura străzilor, astfel str. Poiana Florilor se va cheama de azi înainte str. Cuza-Vodă, str. Poștei — va fi str. Spătarul Mihail Cantacuzino, iar Piața Centrală se va numi, Piața Unirei.

Chestiunea Balcanică.

Răspunsul Porței.

Agenția Westnik află din izvor competent, că ambasadorul turc a înmănat ministrului de externe, dlui Iswolski răspunsul

Boalele secrete!

scurgera, arderea, atât la bărbați cât și la femei, după cum o dovedesc scrisorile de recunoștință se vindcă foarte repede prin medierea mental „Gonotol“. Acest mediuament se bea. Prețul unei sticle 6 cor. comanda de 3 sticle cu 12 cor. se expediază franco. Se capătă pe lângă cea mai mare discrețiune dela Farmacia Salvator în Ruma nr. 1 (Slavonia). — — —

Porții la propunerea rusă pentru meditațiunea în conflictul turco-bulgar.

Poarta nu mai cere o rectificare de hotăr între Turcia și Bulgaria, și nu face în principiu nici o obiecțiune în contra propunerii ruse. Turcia ar cere numai o înțelegere financiară, pe baza lichidării deplină a indemnității de războiu, de plătit Rusiei. Guvernul rusesc discută în acest moment propunerea turcească.

Rusia renunță la conferință.

Petersburg. Din informațiuni autentice se afirmă că ministerul de externe a încetat pregătirile pentru ținerea conferinței.

Rusia așteaptă primirea legii anexiunii în Austria și după aceea va adera la anexiune fără multă dificultate.

Germania și propunerea Rusiei.

Ziarul german oficios »Norddeutsche Allgemeine Zeitung« scrie relativ la propunerile Rusiei următoarele:

Atitudinea puterilor față de propunerea rusească este primită cu simpatie de toate cabinetele europene, afară de Germania și Austria care stau în expectativă. Dacă aceste două puteri nu s'au exprimat încă, este că ele voesc să lase timp celor două state în chestiune, să se exprime relativ la propunerea Rusiei.

Dacă Turcia și Bulgaria vor comsimți, atunci Austria și Germania nu mai au nici un motiv să se opui propunerii rusești, întrucât propunerea rusă are ca bază deslegarea chestiunii privitoare la calea ferată orientală (rumeliotă) în sens favorabil acționarilor ei.

Clémenceau despre chestia balcanică.

Un colaborator al ziarului »Sicle« povestește că primul ministru Clémenceau i-ar fi zis: Totul merge bine în politica din afară; în ce privește afacerile din Balcani ne apropiem de o înțelegere. Nu e acum vorba decât de o discuțiune între financieri. Dinspre partea Germaniei totul merge cât se poate de bine. Călătoria regelui Eduard este un lucru foarte bun pentru pace.

Anglia, Franța și Turcia.

Se anunță din Constantinopole: Ambasadorii Franței și Austriei aprobă propunerea rusească în chestiunea despăgubirii ce o datorește Bulgaria Turciei.

În sferele politice ruse nu se întâmpină cu resentiment contra propunerile Turciei la nota lui Iswolski, mai ales că Rusia este dispusă să lichideze definitiv chestiunea despăgubirii de război din 1877—78.

Activitatea partidului războinic în Serbia.

Se anunță din Belgrad: Partidul războiului crede că negocierile austro-turce nu vor putea fi terminate decât peste 6 săptămâni. Partidul războiului crede că până atunci vor fi sfârșite înarmările și Serbia va putea să sprijine cu armele cererile ei.

Vor începe mai întâi printr-o mișcare a bandelor al căror sediu e la Brania, de unde bandele vor primi șefi, arme și munițiuni. S'a ales localitatea aceasta pentru că acolo au mai fost înarmate bande pentru Macedonia și de atunci au mai rămas acolo arme și depozite de bombe pentru 800 de oameni. Apoi membrii bandelor sunt în majoritate din Macedonia și vin în Serbia prin Braia.

Consulii sârbi din Ueskueb și Prizrend au desfășurat în ultimul timp o mare activitate în Serbia-veche înrolând oameni pentru bandele sârbești, printre cari și mulți albanezi; mare parte din ei au și sosit în Serbia.

Aproape toate gazetele au luat iarăși un ton războinic.

Din străinătate.

Părechea regală engleză în Berlin.

Atențiunea întregii Europe azi se concentrează asupra capitalei imperiului german, care găzduiește de prezent părechea regală engleză. Eduard, domnitorul Mării Britanii a sosit la Berlin dimpreună cu augusta sa soție, să cerceteze pe vărul său, împăratul german. Opinia publică europeană așteaptă dela vizita aceasta însemnate rezultate pentru politica externă și mai ales pentru restabilirea unor relații de intimă prietenie între cele două puteri mondiale stăpânite de aceste frunți încoronate.

Părechea regală engleză a fost întâmpinată pretutindeni cu cuvenita solemnitate la gările dela hotarele imperiului și până la Berlin. Deosebit de sărbătorească și impresionantă prin dimensiunile ei a fost parada, cu care a fost primită la Berlin. Minunata metropolă a imperiului german a îmbrăcat haină de sărbătoare în cinslea domnitorului Mării Britanii, căruia tot parcursul dela gară până la palat îi s'au făcut entuziaște ovații. Priveliștea minunată ce oferia acest eveniment era scăldată în razele unei luminoase zile de iarnă. Aproape în aceiași clipă, în care regele Angliei a strâns prietenie mână împăratului Wilhelm, în ministerul de externe se iscălea convenția franco-germană în chestiunea Marocului, un bun augur poate pentru ameliorarea relațiilor de prietenie anglo-franco-germane.

La prânzul de gală dela curte s'au rostit toate obișnuitele. Domnitorii au închinat reciproc pentru pace și prietenie sinceră.

Disolvarea camerei italiene. Camera italiană a fost alaltăieri disolvată prin decret regesc.

Decretul disolvării Camerei este precedat de o expunere de motive semnată de toți miniștrii. Expunerea relevă că mandatul Camerei încetează în mod legal la 13 Noemvrie st. n. Guvernul a studiat chestiunea epocii celei mai oportune pentru alegeri, ținând socoteală mai ales că lupta electorală a început deja și că dacă ar fi prelungită peste măsura ar păgubi viața normală și adevăratele interese ale țării. Guvernul arată în urmă că catastrofa dela Messina și Reggio a provocat în toată Italia cel mai nobil sentiment de solidaritate și va fi pentru poporul italian o impulsie puternică de a lăsa la o parte micile lupte locale și a se gândi numai la marile interese ale patriei.

Expunerea arată pe larg reformele de importanță cu adevărat excepțională îndeplinite de legislatura acum închisă, în mai toate părțile legislației și încheie: Politica de pace și de cordială amicitie cu toate puterile, îndeplinirea leală a tratatului de alianță și a tuturor pactelor internaționale, a asigurat Italiei simpatia tuturor popoarelor civilizate; simpatie despre care am avut o probă splendidă și mișcătoare cu ocaziunea crudului dezastru care ne-a isbit de curând. Deoarece ferma noastră voință este de a urma pe aceiași cale, putem să avem speranța într-o lungă perioadă de pace. Aceasta însă nu ne poate scuti de a pregăti o apărare sigură pe uscat și pe mare, ceea ce este cea mai sigură garanție de pace și un element indispensabil de prosperitate economică a țării, deoarece nu poate fi progres acolo unde existența nu este sigură și unde interesele cele mai legitime sunt lipsite de o apărare eficace. Progresele rezezi săvârșite în cei din urmă ani ne arată că suntem pe calea cea bună și că ar fi o greșală gravă de a schimba calea.

Nouile alegeri sunt fixate pentru 7, balotagiile pentru 14 Martie.

Concert, petreceri.

— În Brad, se va aranja petrecere cu dans la »Hotel central« Vineri la 30 Ianuarie (12 Febr.) 1909 în favorul »Fondului Dr. Iosif Hodoșiu« dela gimnaziul public gr.-or. român.

Tinerimea română din Selimbăr, invită la producțiunea teatrală-declamatorie împreună cu joc, ce o va aranja Vineri, în 30 Ianuarie (12 Februarie) 1909, în sala școlii române din loc. Inceputul la 7 ore seara. Venitul curat este destinat școlii. — După producțiune urmează dans.

— *Tinerimea română din Hațeg*. Invită la balul mascat ce se va aranja Sâmbătă în 20 Febr. st. n. 1909, în sala Hotelului »Mielul de aur«. Venitul curat este destinat în favorul bisericii gr.-or. rom. din Hațeg. Inceputul la orele 8 seara.

— *Tinerimea română din Cluj* invită la petrecere cu dans care va avea loc la 18 Februarie n. 1909 în sala hotelului »Central« (Nagy Gábor) Inceputul la orele 8 seara. Venitul curat e destinat pentru fondul cultural și instruirea analfabeților.

— *Corpul învățătoresc* dela școala greco-ort. română din Tilișca invită la producțiunea muzicală-teatrală împreună cu joc ce o va aranja Luni, 2/15 Februarie a. c. (cu ocaziunea hramului școlar) în edificiul școlii din loc. Inceputul la 7 ore seara. Venitul curat este destinat bibliotecilor: școlare și parohiale.

Viața românească în Viena.

În puține orașe din apus este o colonie de români atât de bine organizată, pe cum e cea din capitala Austriei.

Românii domiciliați în Viena deși în proporție cu celea 2 milioane de locuitori se formează o colonie numai de ceva peste una mie suflete, se manifestă ca români buni și dau semne îmbucurătoare despre o viață adevărat românească atât pe terenul național și social cât și pe cel cultural și bisericesc.

Sub influința spiritului de asociere, ce e una din caracteristicile însușiri ale Vienezilor și conduși de dorul de a se vedea concentrați, ei sunt întruniți în 4 societăți; în societatea română ortodoxă jubilar imperială pentru zidirea unei biserici și înființarea unei comunități bisericești în Viena, societatea acad. România Jună soc. meseriașilor »Clubul Român« și soc. »Regele Carol I.« pentru ajutorarea românilor din țară lipsiți de mijloace.

Acestea societăți formează colonia română din Viena, la a cărei activitate deamă de laudat au o parte foarte însemnată și damele în frunte cu zeloasele doamne Florica Stamatovici născ. de Pruncu din Brașov și Delia Dr. Popovici născ. Marienescu.

La inițiativa acestor doamne se aranjează în timpul iernii tot a doua Joi serate de popici în spațioasele localități ale cafenelei »Arkadenkafé«, unde pe lângă jocul de popici se cultivă dansurile noastre românești și se produc gentilele noastre conservatoriste și harnicii noștri conservatoriști de aici. Cu multă satisfacție trebuie să amintesc — ca român bun din Panciova — că horă și romană mai precis, grațios și corect jucată ca aici în puține petreceri am văzut.

Seratele acestea cari în unele părți din provincie ar putea fi privite de festivități ocazionale, au scopul, ca să întrunească studenții români academici și meseriași în sânul coloniei, unde fără spese să aibă o distracție plăcută și totodată să și facă o școală socială românească, de care tineretul depărtat de vatra părintească și expus diferitelor influințe străine de aici, are mare trebuință.

La seratele acestea unde se întâlnește partea covârșitoare a coloniei, vezi bătrânii discutând chestii românești și făurind planuri pentru concentrarea forțelor române de aici. E de sine înțeles, că la aceste petreceri e binevenit și primit cu dragoste tot românul, care fiind cu trecere la Viena, are dorul de a conveni cu frații lui de aici.

În special serata de ziua Crăciunului a anului de abia expirat a avut o notă caracteristică prin faptul, că întrunirea de atunci s'a schimbat într-o frumoasă serbare de Crăciun. Aceasta surprindere gîngășă au făcut-o gentilele dame din colonie pentru acei români singuratici, pe cari soarta i-a constrâns a petrece sărbătorile Nașterii Mântuitorului departe de căminul strămoșesc.

Serbarea aceasta a fost introdusă cu colinde naționale la luminele aprinse ale unui admirabil pom de Crăciun, de ale cărui ramuri atârna chidia argintie. »O ce veste minunată« și »Trei păstori se întâlniră« de Gh. Dima, cântate de excelentul cor mixt al capelei române sub deștoinica conducere a dlui Ionel Crișan a făcut o adâncă și prea plăcută impresie asupra celor pre-

zenți, cari abia încăpeau în spațioasele localități. După aceasta dl. Dr. V. Cioban, preot militar și preotul capelei române ortodoxe, într-o orațiune frumoasă a făcut istoricul pomului de Crăciun, iar dl. Dr. Lazar Popovici a adresat celor prezenți cuvinte calde și pline de entuziasm național, aducând la cunoștință, că damele din colonie stând de vorbă cu moș Crăciun s'au îngrijit, ca el să aducă daruri pentru cei buni. Acestea daruri într'un număr de peste o sută s'au distribuit celor prezenți prin sortare.

Pe cât m'a încântat serata de popici, pe atât am fost plăcut surprins de revelisul aranjat de societatea «România Jună». Aici iarăși am putut vedea colonia română și din numărul mare al străinilor veniți la serată m'am putut convinge, că ce conexiuni mari și bune au românii de aici cu conlocuitorii ceilalți ai orașului. Serata s'a început cu un concert și apoi a urmat dansul într'un mod animat.

La 12 ore noaptea — în pauză — președintele societății a ținut o vorbire potrivită și cu colorit de tot națională, urând publicului an nou fericit. Asemenea a mai ținut un discurs bine-simțit și d-nul Dr. V. Cioban poftind și dansul tot-binele pentru anul nou. După orațiile acestea ocazionale, s'a început iarăși dansul și-a durat până în zori. Din nou trebuie să amintesc că «Romana» și de astădată s'a dansat cu o precizie rară, ce cu atât mai mult m'a frapat fiindcă, pe cum am observat, în șirul dansatoarelor române, dintre care celea mai multe erau în costum național, am văzut și mai multe dame străine.

Nu pot trece cu vederea nici adunarea generală a Clubului Român, din a cărei decurgere corectă m'am încredințat, că și meseriașii noștri stau aici pe un grad înalt al culturai și sunt pătrunși de spiritul de asociere, ce durere, atât de mult ne lipsește nouă românilor în genere.

Din evenimentele mai importante din timpul petrecerii mele la Viena trebuie să amintesc încă frumoasa serbare a Bobotezei. Rar am văzut un serviciu așa de frumos și armonios, precum a fost acesta celebrat în capela română din I. Löwelstrasse 8. Capela română acest juvaer arhitectonic compus și instruit sub conducerea dlui arhitect Cesar Popovici, a fost arhiplină de notabilitățile noastre, de aici în frunte cu dl. ministru Mișu împrejurat de întreg personalul legațiunii și de credincioși, precum și de mulți străini, cari din urmă vor fi fost atrași de salvele soldaților români din reg. 51, cari postați în fața capelei în decursul serviciului divin au dat 4 salve și apoi muzica militară a intonat imnul popular și în urmă troparul »In Iordan« orhistrat de măiestrul G. Dima.

Azistând la serviciul acesta divin, executat atât din partea preotului cât și din partea corului cu o precizie rară și armonică, încep și mai bine a înțelege rostul și entuziasmul, cu care muncesc cei din comitetul societății bisericești la ajungerea scopului dorit: a zidi o biserică română și a înființa o parohie *căreia cu timpul să-i fie în ocrotire un internat pentru sârmanii români* cari vor studia la institutele academice și industriale din Viena.

Prevăd că e o necesitate imperios impusă, ca și românii din Viena să aibă un Sion românesc, în jurul căruia să se concentreze toți românii domiciliati în Viena, și să nu fie constrâns a merge de ritul lor, dar de tot străine de limba, firea, originea și naționalitatea lor.

Observând în acest timp scurt, că ce influență binefăcătoare are această societate bisericească asupra coloniei întregi și văzând la Bobotează că o mare parte a credincioșilor nici n'a încăput în capelă, de altcum destul de spațioasă, îmi vine să mă întreb, cum de factorii competenți în afacerile noastre bisericești și culturale nu s'au năzuit, ca deja mai demult să aibă și conaționali și coreligionarii noștri din Viena biserică și parohie românească, pe cum o au aici coloniile altor popoare mai mici la număr decât noi. Una mie de suflete românești — precum am auzit că este colonia română de mare în capitala țării, nu este o părticică neglijabilă a neamului nostru, mai cu seamă, dacă ne cugetăm că această colonie în partea covârșitoare constă din elemente inteligente, cari în caz de nevoie stau cu drag la dispoziția acelor frați din 4 unghiuri ale românismului, cari au câte o afacere prin Viena și prin legăturile lor pot aduce servicii bune și

cauzei românești. Afirmarea noastră ca români în centrele mari străine ale apusului — dar mai cu seamă în Viena — este o necesitate, căreia nu cred să-i poată contrazice nici un român de bine. Fiii națiunii noastre așezați în Viena numai prin înființarea așezămintelor culturale se pot afirma și conserva priincios. Deci e o chestiune a tuturor românilor de bine, să deie concursul lor moral și material însuflețitei colonii române din Viena, ca să și poată realiza fierbinta și justa ei dorință de a avea biserică și parohie română.

Cu multă satisfacțiune am luat la cunoștință dela unii domni membri din comitetul societății bisericești, că acțiunea lor e întâmpinată cu simpatie nu numai din partea forurilor noastre bisericești și culturale, ci și din partea publicului mare românesc.

Dovadă despre aceasta e, că societatea bisericească constituită la 3 April 1907 face progrese și numără între membrii săi notabilități de ale noastre din toate părțile, dintre cari anume P. S. episcopul Gherasim dela Curtea de Argeș, P. C. arhimandritii Patraș din Putna, Balmoș din Suceava, Vorobchievici din Dragomirna, Nifon din Sinaia, protosințelul Dr. E. Roșca din Sibiu, R. Ciorogariu din Arad, Ex. Sa Lahovary, ministru plenip. din Paris, general Coanda din București, E. Porumbaru fost ministru și președ. camerei române, Alimănișteanu, deputat la București, Sava Șomănescu, Dr. A. Vlad, din Transilvania, precum deputații români din Bucovina, Dr. I. Mișu, etc., etc. Doamnele B. general Lupu, M. Bilcescu, București, Maria de Pruncu și Elena Popovici, Brașov, Elena Dr. A. Vaida-Voevod, Cluj, dna Ermina Maniu, Lugoj, Dora Dr. V. Bontescu, Hațeg, etc., etc.

Sunt firm convins, conducătorii societății bisericești vor ajunge la scopul dorit, dacă tot cu rivna și zelul lor de acum vor urma înainte și dacă și publicul mare din toate ținuturile românești le vor da mâna de ajutor, precum și merită aceasta colonie română conștie de chemarea sa.

Călătorul.

Coriolan Brediceanu.

Din numărul mare de telegrame sosite la familia Brediceanu, mai însemnăm încă următoarele:

Szabadka. Din prilejul morții valorosului membru al clubului nostru Coriolan Brediceanu, transmite te rog, adâncă mea condoleanță membrilor familiei, spre cel mai mare regret, fiind bolnav nu pot să-l însoțesc pe neuitatul amic la calea sa din urmă. *Manoilovici, deputat.*

Panciova. Deplâng cu d-voastră încetarea din viață a bravului și neînfrântului luptător național. *Dr. Birescu.*

Budapesta. Sinodul parohial din Budapesta a luat cu durere la cunoștință deced. fiului distins al bisericii și vă exprimă sincerele sale condoleanțe. *Bogoevici, preș.*

Sibiu. Deprimați de neașteptata veste dureroasă rugăm să ne considerați între cei mai întristați, pentru preatimpuria decedare a vrednicului d-v. soț, a neîntrecutului anteluptător național. *Familia Cosma.*

Budapesta. Luăm parte la durerea d-v. D-zeu vă mângăie. *Familia Pușcariu.*

Orșova. Cu adâncă jale, iau parte la marea pierdere și durere ce îndură familia și întreaga noastră națiune prin neașteptata moarte a valorosului nostru bărbat. *Protopopul Popovici.*

Caransebeș. Bănatul jelește un brav fiu al său iar prea st. dv. un soț scump și iubit. Vă rog primiți sincerele mele condoleanțe. *Filaret Musta.*

Oravița. Plâng ca un copil și nu știu ce cuvinte de mângăiere ți-aș putea spune, ca să aline imensa durere. Totuș, un gând o aducere aminte trebuie să te mângăie cu vremea, că cel mai

inimos fiu al neamului, C. B. ți-a fost soț.

Dumnezeu te aibă sub scutul său. *Ilie Trăilă.*

Capolnaș. Primiți cele mai profunde ale noastre regrete pentru pierderea ireparabilă ce ați îndurat. *Teresia Mocsonyi.*

Buziaș. Din prilejul pierderii ireparabile ce ați îndurat prin pierderea mult iubitului soț pe care neamul rom. întreg îl plânge și jelește, primiți vă rog condoleanțele noastre. *Pepa, protopop.*

Biserica-albă. Primiți cele mai simțite regrete pentru pierderea marelui nostru amic și soț de principii din partea partidului popular german. *Dr. Kremling.*

Viena. Sincera condoleanță la pierderea bravului consoț și valorosului meu amic. *General Lupu.*

Sibiu. Impărtășim cel mai profund regret pentru neașteptata pierdere a distinsului bărbat. *Corpul profesoral dela șc. Asociaț.*

Oravița. Aveți nădejde în Ceriuri, la bunul Dumnezeu. *Prot. Popoviciu.*

Biserica-albă. Din prilejul încetării din viață a neuitatului dv. soț, primiți sincera n. condoleanță. *Dr. P. Zepeniag.*

Sibiu. »Țara Noastră«, adânc mișcată de pierderea ireparabilă ce îndură neamul nostru și familia dv. vă trimite condoleanțe.

Turnu-Severin. Depunem pe mormântul aceluia, care o viață întreagă a luptat pentru neam și lege lacrimi pornite din sufletele îndurerate. *Elevii liceului din Turnu-Severin.*

București. Covârșiți de durerea că iubitul nostru Coriolan a adormit în Domnul, rugăm să primiți condoleanțele noastre, pierderea voastră e a națiunii, rar a avut poporul nostru un fiu credincios mai devotat și mai iubit. *Aurel Popovici și soția.*

La marea d-v. durere se asociază *tinerețea universitară slovacă din Budapesta.*

Primiți regretele noastre adânci. *Redacția Slovensky Tyzdenic.*

Viena. Clubul român adânc mișcat de vestea sdrobitoare prin moa tea neuitatului membru, transmite sincerele sale condoleanțe.

Arad. Primiți condoleanțele cele mai sincere pentru pierderea ce am îndurat cu toții. *V. M.*

Viena. Colonia și studențimea română din Viena întrunită la serbarea memorabilei zile de 24 Ianuarie, sgduiță de vestea morții neînfrântului luptător național împărtășește durerea familiei și a națiunii exprimându-i cele mai adânci simțite condoleanțe.

Deeș. Sgduiți de vestea neașteptată a repăsării iub. dv. soț și vrednicului tovarăș de luptă al nostru, vă exprim adânc simțitele mele condoleanțe, Dumnezeu, vă mângăie, întregul neam jelește pierderea fiului său devotat și distins. *Teodor Mihali.*

Alegătorii slovaci din Kőlpény vă roagă să primiți expresia celei mai sincere dureri pentru pierderea tatălui dumneavoastră, a luptătorului pentru cauza noastră comună. *Dr. Krso, președinte.*

Budapesta. Cu inima frântă de durere, vă trimite condoleanța cea mai mare asupra pierderii ireparabile, toată viața am simțit dragostea fierbinte față de iubitul meu amic și conșcolar, Coriolan, atotputernicul să vă dea tărie a suporta durerea nemărginită. *George Szerb.*

Cluj. Primiți expresia celor mai profunde sentimente de jale cari ne-au sguduit primind știrea, nobila inimă s'a stins nu numai pentru familie, ci pentru tot neamul românesc. *Familia Vaida.*

Iasi. Rog primiți condoleanțe sincere, împreună cu toți bunii români simțim viu marea durere ce v'a lovit. *Constantin Stere.*

Cu adâncă durere și întristare am aflat despre trecerea din viață a bunului meu prieten Coriolan, și mă grăbesc a vă transmite condoleanțele mele. *Dr. Diaconovich.*

Brașov. Regretăm adânc moartea prea timpurie, a bunului d-v. soț Coriolan Brediceanu. *Casina română din Brașov.*

Dintre număroasele coroane de flori depuse pe cosciugul lui Brediceanu, însemnăm dimpreună cu inscripțiile de pe bande, pe următoarele:

Consimțire, iubire, pace.
Legjobb hú barálynak. *Phöbus.*

(O bandă tricolor românesc, alta tricolor unguresc).

Neuitatului președinte. — *Casina română din Lugoj.*

Iubitului ei membru de onoare. — *Societatea Petru Maior.*

Reuniunea învățătorilor români din Caransebeș: *Fiscului ei Coriolan Brediceanu.*

Binemeritatului bărbat al nației și al bisericii. — *Comuna bisericască din Lugoj. (Tricolor).*

Az ügyvédi kamara: *Kiváló régi tagjának.*

Neuitatului nostru naș. — *Alice și Lae.*

Dem Edlen Freunde. — *Die deutsche Volkspartei.*

Neuitatului și iubitului nostru soț, tată: *Cornelia, Tiberius, Caius, Sempronia, Cornelia.*

Vechiului corist și neobositului președinte. — *Reuniunea de cântări din Lugoj. (Tricolor).*

Familia Mocsonyi: *Distinsului anteluptător național (bandă roșie).*

Ilustrului membru Coriolan Brediceanu. — *Comitetul național (tricolor național).*

Luptătorului vrednic. — *Clubul deputaților.*

Neuitatului meu tată sufletesc. — *Familia Adam.*

Familia Radulescu și Dobrin și-au răscumpărat coroana cu 100 coroane pentru masa studenților din Brașov. Tot asemenea și *Dr. C. Radulescu* din București, cu 100 coroane, tot pe acelaș scop, ca fond separat, care să poarte numele *Coriolan Brediceanu.*

Iată necrologul publicat de familie pe care l primim azi la redacțiune.

Cuprinși de nemărginită durere aducem la cunoștința tuturor consăngenilor, prietenilor și cunoșcuților, că mult iubitul nostru soț, tată, giner și cumnat *Coriolan Brediceanu* deputat în camera ungară, avocat, membru al tuturor instituțiilor noastre culturale, a adormit în Domnul după scurte, dar grele suferințe, Duminecă în 25 Ianuarie (7 Februarie n.) la orele 6 și jumătate dimineața. Rămășițele pământești ale scumpului defunct vor fi depuse spre eternă odihnă Marți în 27 Ianuarie (9 Februarie n.) la orele 3, din casa proprie, strada Făgetului, în cimiterul gr.-or. român. Rugați-vă pentru el! Lugoj, 25 Ianuarie (7 Februarie n.) 1909. *Cornelia Brediceanu n. Radulescu, Dr. Tiberiu Brediceanu, Dr. Caius Brediceanu, Sempronia Brediceanu, Cornelia Bre-*

diceanu, fii și fiice. *Paulina Radulescu, soacră. Sofia Vlad n. Radulescu, Gheorghe Radulescu, Dr. Constantin Radulescu, Elena Dobrin n. Radulescu, cumnați și cumnate.*

Starea mintală a victimelor dela Messina.

Dacă adunăm, după povestirile martorilor, diferitele episoade prin cari au trecut sinistritii din sudul Italiei, vom vedea că ei au trecut prin diferite stări mintale. Să căutăm a analiza aceste stări.

La primul moment toți au fost pătrunși de groază. Treziți brusc în întunec, zăpăciți, neputând să-și dea seama ce se petrece, au stat o clipă nemișcați, inerți.

Trântit jos la pământ, de înspăimântătoarea zguduitoră, povestește un supraviețuitor, am stat locului, aiurit, zdrobit, fără ca să mă pot scula, în mijlocul ploaiei de pietrii.

Spaima dădu astfel naștere unei perioade de mutism colectiv: trei sute de lucrători cari erau gata să intre într-o fabrică tocmai în timpul cutremurului, au fost cuprinși de o astfel de frică, încât, la apelul făcut de directorul fabricii, care voia să se convingă că scăpaseră cu toți, aproape nimeni nu răspunse. Aceasta fu forma paralizică a spaimii.

De sigur, această primă fază a fost urmată de alta de energie. Atunci, nebuni, începură să a-lerge, drept înainte, fără direcție și fără țintă, împinși de panică, urmă atavică a fugilor celor dintâi oameni față de incendiile pădurilor și revărsarea fluviilor.

Bărbați, femei, toți aproape goi, străbăteau câmpiile cu gemete și țipete. Așa s'au întâlnit bande întregi de oameni sărind printre ruine și strigând: *Alla Marina.*

Ceeace s'a observat mai ales atunci, a fost nesimțirea desăvârșită a unora dintre răniți. Oare cum, se pierduse durerea fizică. Se citează cazuri când indivizii cu brațele rupte, cu răni sângere, au alergat ceasuri întregi, fără să bage de seamă că sunt atinși. O femeie cu ochiul scos, spune că nu a simțit nimic.

După frica paralizică și impulsivă, alte reacțiuni fură provocate de instinctul de conservare, căutând fiecare să-și ocrotească viața scăpată într'un mod așa de miraculos. Atunci se produsură scene de sălbătecie desgustătoare. Un moșneag omoară un copil pentru a-i fura funia pe care voia să se suie și a fugi în locul lui. Lupte sângeroase avură loc în timpul în care împărțeau merinde.

Bărbații zmulgeau din mâinile femeilor și a celor slabi, partea lor de pâine. Se luau cu asalt alimentele de rezervă și se rupse brațul unuia dintre împărțitori. Devastau magazinele cu comestibile. Se găsi cadavru unei femei cu dinții înfipti în coapsele copilului ei mort, cea din urmă manifestare a foamei îngrozitoare.

Aceste scene de sălbătecie ne amintesc pe acele la fel dela bazarul de caritate din Paris. Când, acum câțiva ani, acest bazar luă foc se văzură bărbați din înalta societate lovind cu bastonul și călcând în picioare femei pentru a-și face un drum spre esire. Sau încă, în timpul unui înec a unui transatlantic se vedeau pasagerii lovind cu pumnalul pe tovarășii lor de nenorocire pentru a le smulge un aparat de scăpare sau a le lua locul într-o luntră. Exemple înjositoare pentru cinstea noastră de oameni civilizați!

Furiurile și devastările luară un avânt foarte mare. Salvatorii de multeori fură siliți să lupte împotriva hoșilor, cari luau nu numai banii și bijuteriile ce găseau, dar nu se sfiau să omoare pe răniți și pe fugari, să le ia ce aveau la ei. În fiecare zi, soldați și marinari avură de susținut ciocniri sângeroase cu pungașii, și mai mulți fură omorâți în timpul acestor lupte.

Putem cita, între altele pe falșii sinistriti, nerușinați exploatare ai milei, cari se prefacă sunt nenorociți și cer tânguindu-se ajutor și protecție, și aceasta pentru a obține ei ceva în paguba celor cu adevărat loviți de soartă.

Să ne grăbim de a adăoga că, în schimb, ruinele nesigure și fumegoase fură teatrul unor scene admirabile de dragoste, abnegație și devotament.

Multe mame fură găsite cu pruncii lor în brațe, apărându-i cu corpul lor, ca cu un scut, împotriva căderii neîncetate a bolnavilor și a grinzilor.

S'au văzut altele udând cu saliva lor buzele, uscate de sete, a fiilor lor, sau luânduși bucașica dela gură pentru a o da pruncilor.

Mulți locuitori refuzară de a-și părăsi casele tremurătoare pentru a căuta prânzături, fără grijă de foame și de ploaia înghețată care îi uda, pe membrii familiei îngropați acolo.

Alții procedară, cu rizicul vieții lor, la opera de scăpare. O domnișoară de 18 ani, stătu zece ceasuri sub ruine și răniță ea însăși, reuși să scape, printr-o sfortare desperată, de opt persoane. Un nenorocit, cu picior de lemn, scăpă singur o familie întreagă. Și găsind un coș cu mere le împărți pe toate fără ca să fie unul singur pentru el.

Apoi, instinctul de conservare se mai manifestă sub o formă spiritualistă. Nemai găsind într'insul și în jurul lui mijloacele materiale de a înlătura primejdia, omul se adresa zeilor. Fiecare se rugă, se arunca la picioarele madonei pentru a obține ocrotirea cerească. Salvatorii întâlneau adesea turme întregi de oameni, cu totul goi, cântând în timpul mersului psalmi, chemând cu evlavie o statuie a vre-unui sfânt ridicat din vre-o biserică în ruină. Unii se duceau în căutarea unui preot, pentru ca să slujească sfânta liturgie într'un altar improvizat. Alții făceau farmece pentru a înlătura dracii din fundul craterului din Etna. Intr'adevăr credința poporului afirmă că zguduitorile mice sunt datorite unor violente lovituri cu coarnele date de ciclopilor subterani în zidurile cavernelor.

Astfel trăiesc până astăzi în sufletele neștiutoare și mistice, vechile tradiții legendare ale epocii homerice.

INFORMATIUNI.

ARAD, 10 Februarie n. 1909.

— **Știre personală.** *Dr. G. Vercescu prefect în Craiova, a sosit în Arad, spre a lua parte la festivitățile de mâine.*

— **Cununie.** *Dșoara Maria Gelmarean și dl Aurel Topan, anunță cununia lor ce se va celebra Joi, 11 Februarie, în biserica gr. or. din Orăștie. Felicitări.*

— **Luni, s'a cununat tinerul avocat din Deva dl Dr. Virgil Olariu cu gentila d-șoară Aurora Popovici, fiica distinsului protopop și deputat dietal Dr. Gheorghe Popovici. Sincere felicitări.**

Afacerea Azev în Duma rusească. Discuția proiectului de lege prin care se acordă indemnități victimelor terorștilor a dat naștere la violente incidente în dumă.

Deputatul democrat-constituțional, Roditcheff, se ridică împotriva acestui proiect pe care-l denunță că vrea să acopere sub această măsură umanitară destăinuirile făcute în ultimul timp, relative la acuzare adusă reacționarilor de provocători. Reacționarii au dat foc teatrului din Tomsk la 1905, unde au pierit sute de victime, tot ei au masacrat țărani la Poltava în 1902. El zice că emblema sub care e cunoscută Rusia în străinătate e cnutul prin rănile sângeroase de pe spatele părinților ce învață pe copiii lor patriotismul. Președintele i-a retras cuvântul și ședința degeneră într'un scandal enorm. Un democrat constituțional este exclus din ședință și atunci toți membrii opoziției au părăsit sala în semn de protestare. La redeschiderea ședinței proiectul de lege este adoptat. Se răspândește șvonul că Azev ar fi fost arestat.

Recentele scandaluri polițienești au mărit și mai mult confuzia debaterilor Dumei: ele nu sunt altceva decât discuții pasionate degenerând în certe și invective. Se spune că Azev, acuzat de trădare de către comitetul revoluționar, ar fi cerut jumătate de oră să se disculpe. El plecă însoțit de către revoluționari, tovarășii lui, nici unul nu s'a mai reîntors. Despre unul din tovarăși, Ratchkoffski, se spune c'a fost cel mai bun polițist. El fusese însărcinat să supravegheze pe miniștrii Plehve, Pobiedonotzeff, contele de Wiste. Impotriva acestuia din urmă adunase probe sdrobitoare și Plehve le-avea în ghiozdan în ziua în care a fost asasinat.

Ministrul Stolypin declară că în cazul când se va dovedi că Azev este vinovat de fapte încorecte, nu se va sfii să-l tragă înaintea judecării atât pe Azev, cât și pe alții, asupra cărora se

aduc acuzațiuni. Se va proceda și față de ei ca față de Lopuchin, care în adevăr e vinovat.

Este interesant că Stolipin a fost coleg de școală cu Lopuchin.

— **Peirea dinastiei Karagheorghevici.** Jurnalul anti-conjurațiilor »Octabina«, care apare la Belgrad, publică o serie de profeții despre soarta ce le e rezervată Karagheorgheviciilor. De patruzeci de ani, tot ce s'a profetizat pe socoteala acestei familii, s'a împlinit exact. Profeția din urmă sună astfel: Karagheorgheviciii nu vor mai sta pe tron decât cel mult 7—8 ani încă. Adânci zizanii se vor face între sârbi; mulți, mulți de tot, vor căuta să comande, până ce o putere străină inamică Serbiei, va pune stăpânire pe Serbia. Mai târziu însă un om din popor, aparținând casei Obrenovici, se va scula și va libera Serbia din jugul străin.

— **Danț învățat pe hartă.** Încă de mult maiștrii ajutau pe cei mai greoi la mișcări dintre elevi, făcându-le cu crida pe dușumea semne pe cari să puie picioarele. În cărțile de dans se află de asemenea figuri, cari arată cum trebuie să schimbe picioarele și să calce.

H. P. White, un maestru de dans din Londra, a născocit niște hărți cu urme negre în mărime naturală pe cari să așeze picioarele. Bate hărțile pe dușumea cu cuie, late ori numai pentru câțiva pași ori chiar pentru învățarea întreagă în jurul salonului. White zice că în 20 de minute învață oricine mișcările valțului și că-i mai rămâne să se deprinză prin exercițiu. Acuma lucrează la o hartă, care să arate și cele mai line nuanțe ale călcăturilor, precum și danțul în jur la stânga, chassé etc.

Punem lucru în desbaterea specialiștilor.

— **Patinatul pe gheață artificială.** Se poate merge la Nizza nu numai pentru a trăi în aerul dulce și cald al Rivierei franceze, dar și pentru patinat. În Nizza poți învăța acest sport pe gheață artificială, iar la Païra Cava în Alpii vecini poți alerga pe gheața cea mai autentică, căci lacul e la 1460 de metri. La întrecerea ce o să fie acuma iau parte cluburi americane și belgiane, cari se vor lupta de la înfățișare cu cele sveziene și localnice.

— **O vizită la Dalai-Lama.** Majorul explorator d'Olone, care a îndeplinit o misiune în Tibet, zilele acestea a sosit în Marsilia. El a avut cinstea să fie primit la Tai-Tchan de Dalai-Lama Tibetului.

Iată peripețiile vizitei lui:

Introdus cu ceremonialul obișnuit, Marele Lama era pe tronul, încunjurat de o estradă, și îmbrăcat cu un costum straniu: tunică portocalie, pantaloni de mătăasă galbenă, și o eșarpă de mătăasă roșie îi acoperea umerii. Marele Lama era cu capul gol și plictiseala par'că-l stăpânea.

În jurul tronului erau mai mulți lama în veșminte galbene. Conform ceremonialului oferi Marelui Lama o eșarpă de mătăasă albastră.

După conversație Dalai-Lama îmi dădu o eșarpă foarte frumoasă, însărcinându-mă s'o dau »împăratului francezilor«.

x Cel mai renumit atelier fotografic pentru fotografii artistice moderne în haine de ba! este atelierul lui Kossák József, fotograf de curte ces. reg. și cam. în Arad, str. Weitzer J. Nr. 3. Numărul telefonului 657.

Ultime informațiuni.

— Prin telefon. —

Ședința camerei.

Budapesta, 10 Februarie. — Ședința începe la orele 10¹/₄. Președintele Justh cere să i se încuviințeze luarea măsurilor legale în vederea alegerii din cercul Oravița.

Îți cade părul??

N'ai decât să folosești **spirtul pentru păr „Petro”** a lui **Kulka** care e cel mai sigur mijloc în contra căderii părului și a mătrefei. După o folosință de 2—3 zile vom obține rezultate sigure. Prețul unei sticle cu o esplicare a modului de întrebuințare în l. română 2 cor.

Urmează discuția reformei impozitelor.

La paragraful 12. vorbește **Mezőfi**. Întrebă pe **Wekerle** că pentru ce s'a luat ca bază de impozit venitul cadastral de pe un period de 6 ani. După lămuririle date de **Wekerle**, paragraful se primește neschimbat.

La paragraful 13 vorbește **Reök**, apoi iarăși **Mezőfi**, care cere, ca cu ocaziunea descinderii în comune a comisiilor de dare să fie ascultați și proprietarii mai de seamă din respectiva comună. **Wekerle** spune că aceste comisiuni au de lucru deodată cu 30 comune și astfel dorința lui **Mezőfi** nu se poate împlini.

După mici discuții se primesc și ceilalți paragrafi.

În cartea de interpelații s'au însemnat 12 interpelații. Dintre aceste 7 tratând gravamine de ale croaților. Se remarcă interpelația lui Nagy György în chestia violărilor dreptului de întrunire, a lui Ugron, în chestia băncii din Bosnia și a lui Pilissy, în chestia proiectului de recruți.

Economie.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 5 Februarie 1909.

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Grâu pe Aprilie 1909	25.26—25.28
Săcară pe Aprilie	18.08—18.10
Cucuruz pe Maiu	14.52—14.54
Ovăs pe Aprilie	17.18—17.20

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul

Grâu nou	
De Tisa — — — —	26 K. 15—26 K. 45 fil.
Din comitatul Albei —	25 » 75 26 » 10 »
De Pesta — — — —	25 » 80—26 » 15 »
Bănățenesc — — — —	26 » 10—26 » 40 »
De Bacica — — — —	25 » 90—26 » 30 »
Săcară — — — —	19 » 70—19 » 90 »
Orzul de nutreț, cvalit. I.	16 » 70—16 » 90 »
» » calitatea a II.	16 » 20—16 » 50 »
Ovăs » » I.	17 » 55—18 » — »
» » » II.	17 » 25—17 » 55 »
Cucuruz — — — —	13 » 90—14 » 10 »

BIBLIOGRAFII.

A apărut și se află de vânzare la librăria »Tribunei«:

„Impresii de teatru din Ardeal“

de Zaharie Birsan.

Recomandăm cu căldură acest frumos și interesant volum, în care se afirmă cu o nouă putere talentul simpaticului nostru artist.

Prețul 2 coroane.

Plus 20 fileri porto.

La librăria »Tribunei« se mai află câteva exemplare din următoarele călindare:

1. »Călindarul Minervei« prețul 1.25 cor. + 10 fileri porto.
2. »Călindarul național«, prețul —36 cor. + 10 fileri porto.

Săpun de crin, pudră de crin, preparate cosmetice de prima calitate.

Mijloc probat pentru îndepărtarea pistruelor, alunițelor, și pentru creșterea pielei și a mâncărimei de piele. **Scutit prin lege.** — — — — —

3. »Călindarul literar și artistic« prețul 1—cor. + 10 fileri porto.

4. »Călindarul dela Cluj« prețul —20 cor. + 5 fileri porto.

5. »Călindarul Foi interesante«, prețul —32 cor. + 5 fileri porto.

6. »Călindarul Block« de părete, prețul —80 cor. + 10 fileri porto.

7. Călindarul Block de părete pentru saloane prețul 4— cor. + 26 fileri porto.

8. Călindarul bisericesc de părete, însemnarea sărbătorilor, prețul 10 fileri + 5 fileri porto.

A apărut: »Albina« revistă enciclopedică populară, număr festiv pentru serb. a 50 de ani dela Unirea principatelor 1859—1909 cu următorul sumar: Comitetul, Un cuvânt înainte, Imprejurări premergătoare unirii. Cum s'a făcut unirea principatelor române. Din depeșă comitetului Walewshi, ministru de externe al Franței, către Thouvenel, ambasador la Constantinopol, 26 Aprilie 1856. Lista deputaților divanului ad-hoc din Moldova. Desbaterile div. ad-hoc din Moldova. Moldova în 1857, poezie de V. Alexandri. Membrii adun. elect. din Moldova. Sed. dela 5 Ianuarie 1859 a adun. elect. din Moldova. Proclamarea domnitorului Cuza, după alegerea sa în Moldova. Membrii adun. elect. din Valahia. Sed. dela 24 Ianuarie 1859, a adun. elect. din Valahia. Proclamația domnit. Cuza, după alegerea sa în ambele principate. Un cuvânt prietenesc: Din mesajul imp. Napoleon III, către Cam. Franței în 1859. Mijlocirea lui A. I. Cuza, domn al princip. Unite, către puterile garante. Ilustrațiuni: Doi prieteni. Ion Ghica și V. Alexandri. Napoleon III, imp. Franței. Unirea princip. (Tablou aleg. de G. Tătărescu). Alex. I. Cuza. Membrii div. ad-hoc al Moldovei. Deschid. div. ad-hoc al Valahiei. Comisiunea internațională trimisă în principate. M. Kogălniceanu. Membrii adun. elect. a Valahiei. Alegerea lui Cuza ca domn al Princip. unite. (Tablou de Gh. Aman). Câțiva fruntași luptători pentru unire în Moldova. Câțiva fruntași luptători pentru unire în Valahia. Un tablou alegoric în culori de Costin Petrescu. — Prețul 1 leu. Redacția și administrația strada Mântuleasa, Nr. 9, București. Abon. pentru Ungaria pe an 8 lei.

A apărut: Nr. 16, vol. 5, »Noua Revistă Română«, director: C. Radulescu-Motru, cu următorul sumar: Noutăți: Cuză-Vodă. Conferința dlui P. Rășcanu. — Legile agrare din România sub privirile civilizațiilor. — Conte Leon Tolstoi despre anexarea Bosniei și Herțegovinei. — Tinerimea și cultura artistică. Politică: C. Radulescu-Motru, Serbarea »Unirii« în mod rațional și socialist. Militare: Cap. Comandor N. Alexandreanu. Importanța sub-marinului în războaiele navale moderne. Literatură: Luciano Zuccoli. Intre păpuși. Const. Beldie. Edgar Poë; cu prilejul centenarului său. Pedagogie: Ioan Nicolescu. Reînființarea examenelor de finele anului în școlile secundare. Note și discuțiuni: N. Stefanescu-Iacint. Regenerarea României. C. R. M. Comisiunea istorică a României. * Un articol al dlui C. Dimitrescu-Iași. Prețul unui număr 25 bani. Se află de vânzare și la librăria »Tribunei« toți Nrii începând dela Nr. 1.

Posta Redacției.

Petru Tânislav a Luchii, Zlatna. — Tigle bune de acoperit se capătă la Bohn în Lugoj. Cere catalog de prețuri. Adresa: Bohn cserépgyára, Lugos.

Redactor responsabil Constantin Savu.

Editor proprietar Gheorghe Nichin.

Prețul unui borcanel de cremă de crin 1 cor.

» unei bucăți » săpun » » 1 »
» » cutii » pudră » » 1.20 »

Se pot căpăta dela farmacia la „**Vulturul negru**“ alui Kulka Emil din Timișoara-Cetate (Temesvár-Belváros). Nr. telef. 645

„LUNCA“
Institut de credit și economii, soc. pe acții
Boroșineu.

Concurs

pentru ocuparea postului de **cassier**
la institutul de credit și economii „Lunca“
în Boroșineu (Borosjenő, com. Arad) dotat
cu un salariu anual de 800 cor. plătit în
rate lunare anticipate.

Reflecții au a-și înainta rugărilor sub-
semnatei direcțiuni până la 17 Februarie a. c.
Alesul după definitizare va avea drept
la tantiema statutară, are a-și însuși aface-
rile liquidării și va servi ca ajutor conta-
bilului.

Postul este a se ocupa imediat după alegere.
Boroșineu, la 5 Februarie n. 1909.

Direcțiunea.

„BANCA OLTULUI“, societate pe acțiuni. — Capital social 600.000 lei.

CONVOCARE.

Conform deciziei Consiliului de administrație din 14 Ianuarie 1909, adunarea generală
ordinară și extraordinară a acționarilor BĂNCEI OLTULUI, este convocată pentru ziua de 8
Februarie 1909 ore 11 a. m.

Adunarea se va ține la Slatina, strada Ionașcu Nr. 4.

ORDINEA ZILEI:

1. Modificarea art. 6, 10, 17, 26, 27, 29, 30, 31, 38, 47, 52, 54, 64, 67, 69 și 71 din statute.
2. Darea de seamă de mersul operațiunilor Societății în cursul anului 1908.
3. Aprobarea bilanțului și descărcarea consiliului de administrație de gestiunea sa.
4. Aprobarea și distribuirea beneficiilor.
5. Alegerea a doi membri în consiliul de administrație în locul dlor C. I. Brătianu și G. Caracostea, al căror mandat expiră.
6. Alegerea a trei cenzori și trei suplenți.

Membrii și cenzorii pot fi realeși.

Se pune în vedere dlor acționari, că potrivit art. 47 din statute, o acțiune dă drept la un vot,
că nimeni nu poate avea mai mult de 10 voturi pentru sine și 10 ca mandatar.

Acționarii absenți nu pot fi reprezentați decât prin alți acționari cu dreptul de vot.

Procurile și orice fel de delegațiuni trebuie depuse cel mai târziu până în spre seara zilei
de 7 Februarie 1909.

Scrierile sau procurile vor fi făcute după formularul dat de administrație.

Acționarul care vrea să ia parte la adunare, trebuie să se înscrie cu 10 zile înainte de
întâlnire la sediul societății.

Un bilet de intrare se va libera acționarilor înscriși.

Acest bilet trebuie prezentat la intrarea în adunare.

Consiliul de administrație.

ACTIV Bilanțul general al „Băncii Oltului“, încheiat la 31 Dec. 1908 PASIV

Acționari — — — —	97180.—	Capital — — — —	600000 —
Acțiuni diverse — —	155856.40	Contul A) fond de — —	6750.75
Agentia Corabia (ef. — —	74600.—	Contul B) penzi — —	3401.70
spre încasare — — —	74600.—		10152.45
Găstuieni (membrii — —	71000.—	Correspondenți în casă — —	8852.25
cons. de Administrație — —	71000.—	Conturi curente — — —	76811.38
Casa — — — —	174738.10	Diversi deponenți — — —	26625.—
Creanțe ipotecare — —	581491.05	Deponenți în gaj — — —	700741.05
și Cesiuni — — — —	581491.05	Efecte scontate garant. de stat — —	366000.—
Conturi curente — — —	309602.84	Diverse efecte scontate — —	1762478.40
Cheltuieli anticipate — —	4608.75	Depuneri spre fructificare — —	1103459.87
Conturi de valori — — —	56442.14	Fond de ajutor pt. funcționari — —	6326.—
Ef. publice proprii — —	190497.75	Fond de rezervă — — —	249660.25
(Renta Română) — — —	190497.75	Rezerva specială — — —	20185.15
Efecte publice spre — —	26625.—		269845.40
păstrare — — — —	26625.—	Garantii statutare — — —	71000.—
Efecte încasate — — —	8852.25	Reescontul pe 1909 — — —	12155.66
Efecte publice — — —	3992.80	Sucursale și agenții — — —	22866.25
Efecte publice gaj — — —	119250.—		5037313.71
Efecte scontate — — —	946140.95	Profituri și pierderi — —	129559.20
Efecte reescontate — — —	1762478.40		
Efecte reescontate, — — —	366000.—		
garantate de stat — — —	366000.—		
Imobilul Societății — — —	29975.01		
Imprumut. pe gaj — — —	33500.42		
Mobilier și Int. et. — — —	20000.—		
Sucurs. și agenții — — —	134041.05		
	5166872.91		5166872.91
	5166872.91		5166872.91

DEBIT Contul de profituri și pierderi, încheiat la 31 Dec. 1908 CREDIT

Cheltuieli de admi- — —	71567.25	Dobânzi și com's. — —	201126.45
nistrație — — — —	71567.25	și div. beneficii — — —	201126.45
Beneficiul net — — — —	129559.20		201126.45
	201126.45		201126.45
	201126.45		201126.45

Președinte **D. PROTOPODESCU.**

Administrator delegat **Dr. Al. Stăncescu.**

Contabil **D. CHRISTAN.**

„MOLLY“

— În trei zile face mâinile —
catifelate și albe ca spuma.

Marca înregistrată.

Acest conservativ al
mânilor, este compus
din substanțe recunos-
cute de știința cosmetică
modernă, ca cele mai
bune și inofensive pen-
tru catifelarea și îngri-
jirea mânilor și întrece
în efect, orice alt pre-
parat de acest fel. Se
întrebuințează cu mult
succes contra roșetei

mânilor și contra tutu-
ror altor afecțiuni a
pielei mânilor.

„Molly“ este un re-
mediu excelent pentru
mâinile care se ocupă
regulat cu lucrul de
casă; moale pielea în
scurt timp și dă mâni-
lor o albeață foarte plă-
cută.

Prețul unui flacon 1 cor.

Se prepară și se vinde la:

Drogueria și parfumeria

NESTOR HANZU

Arad, Weitzer János-utca 2.

Cu plătire în rate!
arme de vânători,
• • revolvere. • •

Mare asortiment, — la
IOAN KALENDA,
în Oradia-Mare, (Nagyvárad)
lângă biserica Holdas. Telefon pentru comitat 245.

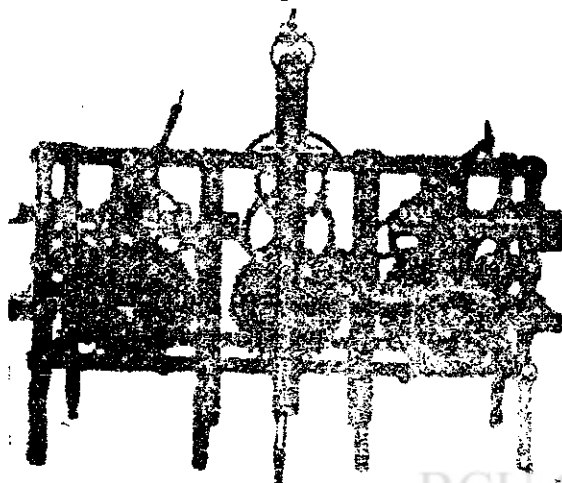

ateller mehanic de maşini de cusut
şi biciclete
Temesvár, Belváros
Lonovics-u. 6 sz. (Intra-
rea prin partea str. Jenő főherceg).

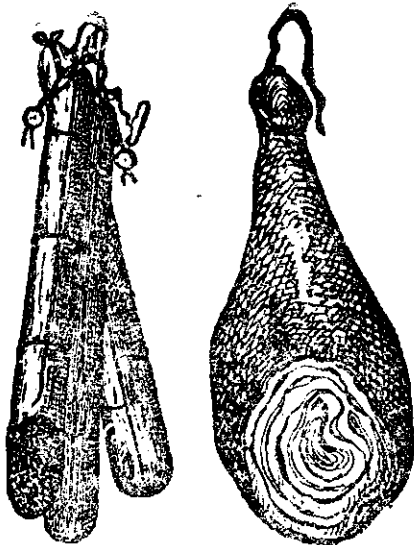
Pret-curent gratuit și porto franco.

Fiind chemat mă duc ori unde în persoană, budget face gratuit și trimite porto-franco ori cui.

FRĂȚII LÁSZLÓCZKY fabrică de
cârnățarie.
Cluj - Kolozsvár.

Planuri cu linii terne.

Ghete mari de muncitori dela	K	600
Ghete de copii dela	K	300